

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ПРОФЕСІЙНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА РІВНЕНЩИНИ:

персоналії, технології,
виклики сьогодення

Монографія

Видавництво
"Волинські обереги"

2025

УДК 7:378.016(477.81)

П-84

*Рекомендовано до друку вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 24 квітня 2025 року)*

Рецензенти:

СТЕЛЬМАЩУК Галина – завідувач кафедри дизайну Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор мистецтвознавства, професор, академік Національної академії мистецтв України, член Національної Спілки художників України;

ТИМЧУК Лариса – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Авторський колектив:

Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С., Власюк О.П., Ганжа М.В., Гузь Я.В., Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л., Сташук О.А., Токар І.В., Чернієнко В.А., Шеретюк Р.М.

П-84 Професійна мистецька освіта Рівненщини: персоналії, технології, виклики сьогодення: монографія / Рівненський державний гуманітарний університет; авт. кол.: Н.М. Антонюк-Коберська та ін. – Рівне : Волин. обереги, 2025. – 236 с.

ISBN 978-617-8161-72-9

© Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С.,
Власюк О.П., Ганжа М.В., Гузь Я.В.,
Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л.,
Сташук О.А., Токар І.В., Чернієнко В.А.,
Шеретюк Р.М., 2025

ISBN 978-617-8161-72-9 © "Волинські обереги", 2025

ЗМІСТ

Передмова	5
-----------------	---

РОЗДІЛ 1. Видатні персоналії мистецької освіти Рівненщини

<i>Сташук О.А.</i> Михайло Йориш: на «золотому перетині» долі	8
<i>Крайлюк Л.В.</i> Олена Охримик: мисткиня та педагог	26
<i>Вернюк Я.С.</i> Творчо-педагогічний феномен Степана Шевчука	44

РОЗДІЛ 2. Технології сучасної мистецької освіти (на прикладі досвіду кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету)

<i>Шеретюк Р.М.</i> Міжнародна діяльність кафедри образо- творчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету: вектори і здобутки	69
<i>Власюк О.П.</i> Сучасні методи і форми організації освіт- нього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно- прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівнен- ського державного гуманітарного університету	94
<i>Ганжа М.В.</i> Потенціал занять з художньо-проектної гра- фіки як чинник понятійно-образного осмислення особис- тості в умовах гурткової роботи	118

<i>Чернієнко В.А.</i> Мотиваційні сенси тематики кваліфікаційних завдань здобувачів творчих спеціальностей	130
<i>Токар І.В.</i> Природа як джерело творчості	149
<i>Локишук І.М.</i> Інтерпретація традиційних художніх тканин студентами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету	174
<i>Русак О.Л.</i> Практика сучасних технологій в художньому різьбленні по дереву	187

РОЗДІЛ 3. Мистецтво і мистецька освіта в контексті глобальних викликів сьогодення

<i>Антонюк-Коберська Н.М.</i> Художня освіта в умовах війни: мистецтво як форма спротиву	201
<i>Гузь Я.В.</i> Під землею: мистецтво в укритті як форма культурної адаптації в умовах війни (на прикладі України та міста Рівного)	217

**СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОБРАЗОТВОРЧОГО
ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ІМЕНІ СТЕПАНА ШЕВЧУКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Власюк Олена Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного

мистецтва імені Степана Шевчука

Рівненський державний гуманітарний університет

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4454-8433>

e-mail: olena.vasiuk@rshu.edu.ua

Анотація. Сучасний освітній процес у закладах вищої освіти вимагає постійного вдосконалення методів і форм навчання, що забезпечують ефективну підготовку майбутніх фахівців. У статті розглянуто сучасні підходи до організації освітнього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету. Досліджено інноваційні методи навчання, зокрема інтеграцію традиційних і цифрових технологій у практичну підготовку студентів, що сприяє розвитку їхньої креативності та професійної майстерності. Акцентовано увагу на міждисциплінарному підході до викладання, що передбачає поєднання теоретичних знань із практичними навичками. Проаналізовано роль проєктної діяльності, пленерних занять, майстер-класів та участі студентів у виставкових заходах як важливих складових навчального процесу. Розглянуто вплив цифрових інструментів і дистанційного навчання на підготовку студентів, що особливо актуально в умовах сучасних викликів. Доведено, що застосування інтерактивних методик, а також залучення студентів до творчих експериментів і самостійних досліджень сприяє формуванню їхньої художньої індивідуальності та професійної компетентності. Запропоновано шляхи вдосконалення освітнього процесу шляхом розширення співпраці з мистецькими інституціями, впровадження нових освітніх технологій та удосконалення методичних підходів до навчання. Результати дослідження можуть бути корисними для науковців, викладачів, студентів та практиків у сфері мистецької освіти.

Ключові слова: сучасні методи навчання, освітній процес, образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, інноваційні технології, креативність, міждисциплінарний підхід, проєктна діяльність, цифрові інструменти, мистецька освіта.

Abstract. *The modern educational process in higher education institutions requires continuous improvement of methods and forms of education that ensure effective training of future specialists. The article examines modern approaches to the organisation of the educational process at the Stepan Shevchuk Department of Fine and Decorative Arts of Rivne State University of the Humanities. Innovative teaching methods, in particular the integration of traditional and digital technologies into the practical training of students, which contributes to the development of their creativity and professional skills, are investigated. Attention is focused on an interdisciplinary approach to teaching, which involves combining theoretical knowledge with practical skills. The role of project activities, plein air classes, master classes, and student participation in exhibition events as important components of the educational process is analysed. The influence of digital tools and distance learning on student training is considered, which is especially relevant in the context of modern challenges. It is proved that the use of interactive methods, as well as the involvement of students in creative experiments and independent research, contributes to the formation of their artistic personality and professional competence. Ways to improve the educational process by expanding cooperation with artistic institutions, introducing new educational technologies and improving methodological approaches to teaching are suggested. The results of the study may be useful for researchers, teachers, students and practitioners in the field of art education.*

Keywords: *modern teaching methods, educational process, fine arts, decorative and applied arts, innovative technologies, creativity, interdisciplinary approach, project activities, digital tools, art education.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток мистецької освіти вимагає впровадження інноваційних методів та форм організації навчального процесу, які сприяють формуванню конкурентоспроможних фахівців у сфері образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Традиційні підходи до навчання вже не повною мірою відповідають викликам

сучасного суспільства, що зумовлено стрімким розвитком цифрових технологій, зміною професійних вимог до митців та дизайнерів, а також необхідністю формування у студентів не лише фахових компетенцій, а й креативного мислення, гнучкості та вміння працювати в міждисциплінарних проєктах. На кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету здійснюється постійний пошук ефективних методів навчання, які поєднують академічні традиції з новітніми педагогічними технологіями, враховують потреби сучасного мистецького ринку та забезпечують студентам можливість реалізовувати власний творчий потенціал. Водночас виникає потреба у вивченні та аналізі впливу різних методичних підходів на якість мистецької освіти, що і зумовлює актуальність дослідження сучасних методів та форм організації освітнього процесу на даній кафедрі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі значна увага приділяється питанням удосконалення мистецької освіти, впровадженню інноваційних педагогічних технологій та інтеграції цифрових інструментів у навчальний процес (Дичківська І., Кочубей А.). Дослідники (Малюта В., Пометун О., Сисоєва С.) наголошують на важливості поєднання традиційних академічних методів навчання з новітніми підходами, що сприяють розвитку творчого мислення, індивідуального стилю та професійних компетентностей студентів. Зокрема, у працях вітчизняних і зарубіжних учених розглядається значення проєктного навчання, міждисциплінарного підходу та використання цифрових технологій у підготовці майбутніх художників (Ванівська О., Преснер Р., Максимович З., Варениця Л., Білик М.).

Сучасні дослідження акцентують увагу на ролі інтерактивних методів, таких як майстер-класи, пленерні практики, участь у виставках і мистецьких фестивалях, що дозволяють студентам набувати практичного досвіду й адаптуватися до реальних умов творчої діяльності.

Попри значну кількість праць, присвячених загальним питанням мистецької педагогіки, залишається актуальним аналіз конкретних методик та форм навчання, які застосовуються на кафедрах вищих мистецьких закладів, зокрема в контексті адаптації до сучасних освітніх викликів. Це зумовлює необхідність дослідження освітнього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету для виявлення ефективних педагогічних стратегій та розробки рекомендацій щодо їх удосконалення.

Метою дослідження є аналіз та обґрунтування сучасних методів і форм організації освітнього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету, а також визначення їхньої ефективності у підготовці майбутніх фахівців мистецької сфери. Дослідження спрямоване на виявлення оптимальних педагогічних підходів, що поєднують традиційні та інноваційні методи навчання, сприяють розвитку креативного мислення, професійних компетентностей студентів, їхньої художньої індивідуальності та адаптації до сучасних вимог мистецького ринку.

Виклад основного матеріалу. Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету – це колектив науковців і митців з відповідним інтелектуальним і творчим потенціалом. Кафедра готує фахівців спе-

ціальностей 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» та 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) за освітнім ступенем «бакалавр». Освітня робота кафедри тісно поєднана з науковою та творчо-виставковою діяльністю, до якої постійно залучаються здобувачі вищої освіти.

Освітній процес на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету спрямований на формування творчої особистості, яка здатна відповідати сучасним викликам у сфері мистецтва та дизайну. Використання сучасних методів і форм організації навчання забезпечує ефективне засвоєння знань, розвиток практичних навичок і формування інноваційного мислення студентів.

Складні умови, в яких опинилися викладачі закладів вищої освіти під час воєнного стану, потребують застосування сучасних технологій для забезпечення ефективного навчального процесу. Тому вибір оптимальних методів і форм організації освітньої діяльності стає ключовим завданням.

Передусім розглянемо значення понять «метод навчання» та «форма навчання». Поняття «форма навчання» трактується як спосіб організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю для досягнення визначених дидактичних цілей [8, с. 116] (за М.М. Фіцулою). Вона розглядається як структурно-організаційна модель проведення занять, що враховує їхню мету, зміст та особливості взаємодії учасників освітнього процесу [2, с. 90]. Також форма навчання визначається як спосіб організації та реалізації навчального процесу, що поєднує зміст навчальної роботи, дидактичні завдання та методи навчання [2, с. 205]. Отже, це спосіб організації освітнього процесу, який залежить від поставлених цілей.

Метод навчання визначають по-різному:

- як спосіб організованої взаємодії викладача і студентів, спрямованої на досягнення освітніх, виховних і розвивальних цілей у процесі навчання (за О.А. Дубасенюк);
- як систему взаємопов'язаної діяльності викладача і студентів для реалізації завдань вищої освіти (за М.М. Фіцулою);
- як сукупність методичних прийомів і засобів, що забезпечують досягнення навчальних результатів.

Отже, метод навчання – це організований процес взаємодії викладача та студентів, спрямований на досягнення освітніх цілей.

Основні методи організації освітнього процесу поділяються на традиційні та інноваційні. До традиційних методів належать [2, с. 62] (за О.А. Дубасенюк) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності, які класифікуються за різними критеріями. За джерелом передачі та сприйняття інформації виокремлюють словесні (розповідь, бесіда, робота з книгою тощо [2, с. 142]), наочні (методи ілюстрації, демонстрації [2, с. 143]) та практичні методи. За логікою передачі та сприйняття інформації виділяють індуктивні й дедуктивні методи, а за ступенем самостійності мислення – репродуктивні (пояснювально-ілюстративний, відтворювальний [2, с. 143]) та проблемно-пошукові. Також навчальні методи класифікуються за рівнем керованості процесом навчання (під керівництвом викладача або самостійну роботу студентів [2]). Методи стимулювання та мотивації навчальної діяльності включають прийоми, що сприяють розвитку інтересу до навчання, такі як використання цікавих аналогій, зіставлення наукових і життєвих тлумачень явищ, створення ситуацій новизни та навчальних дискусій. [2].

Контроль і самоконтроль ефективності навчально-пізнавальної діяльності здійснюється за допомогою різних

методів. Усний контроль охоплює індивідуальне та фронтальне опитування, усні заліки й іспити. Письмовий контроль включає контрольні роботи, заліки та іспити, а практичний контроль реалізується через підсумкові перегляди виконаних робіт.

До інноваційних методів навчання належать метод портфоліо та метод кейса [3]. Крім того, деякі дослідники (О.Ю. Михайленко, О.І. Пометун [6]) виділяють інтерактивні методи навчання, які передбачають активну взаємодію між викладачами та студентами у форматі діалогу або бесіди. До таких методів належать мозковий штурм, метод проєктів, ділові ігри, круглий стіл тощо.

Сучасні освітні технології вимагають від викладачів застосування ефективних методів навчання, які забезпечують гармонійне поєднання теоретичних знань і практичних навичок студентів. Одним із найбільш дієвих підходів є метод проєктного навчання, що сприяє розвитку професійних компетентностей, критичного мислення та самостійної роботи [1].

У контексті освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» другого (магістерського) рівня вищої освіти важливим етапом є атестація випускників у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Проєктне навчання, яке активно використовується в цій спеціальності, дозволяє студентам інтегрувати набуті знання та практичні навички у створення мистецьких творів із науковим обґрунтуванням їхньої концепції.

Кваліфікаційна робота бакалавра також передбачає виконання творчого завдання в матеріалі, що базується на засвоєних теоретичних положеннях та дослідницькому підході до актуальних питань мистецтва. Студенти виконують

індивідуальні або групові проекти, які включають етапи розробки концепції, створення ескізів, виготовлення творів мистецтва чи дизайну. Цей метод сприяє формуванню комплексного підходу до вирішення художніх задач з дисципліни «Проектування» та під час виробничих практик. Студенти аналізують реальні проекти з художньої або дизайнерської практики від задуму до роботи в матеріалі, розробляють власні рішення та захищають їх перед викладачами й одногрупниками. Це дозволяє не лише поглибити теоретичні знання, але й опанувати комунікативні та презентаційні навички.

Обов'язковим елементом такої роботи є поєднання художньої практики з науковим аналізом, що відповідає основним принципам проєктного навчання. Таким чином, застосування цього методу в освітньому процесі сприяє формуванню високого рівня професійної підготовки випускників і підвищує ефективність освітнього процесу в цілому.

Викладачі кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука використовують онлайн-лекції, семінари та воркшопи, які стимулюють активну участь студентів у навчальному процесі. Завдяки застосуванню мультимедійних матеріалів і сучасного програмного забезпечення, пакету Adobe: Photoshop, Illustrator, студенти мають можливість створювати цифрові художні проєкти. Так, з дисципліни «Художньо-комп'ютерна графіка» студенти під керівництвом старшого викладача Ярослави Гузь виконували завдання з розробки фірмового стилю власної торгової марки. Розробляли логотипи, айдентику, брендинг. Результатом вивчення дисципліни «Художньо-проектна графіка» стало відкриття виставки постерів «Література» студентів II курсу, які вони створювали на

основі прочитаних творів української та зарубіжної літератури (15.11.2024 року, «Арт-укриття» РДГУ).

Основними формами організації освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті є навчальні заняття, практична підготовка, самостійна робота студентів та контрольні заходи.

До навчальних занять належать лекції, семінари, лабораторні та практичні заняття, індивідуальні заняття, навчальні конференції, консультації. Практична підготовка включає різні види практик, зокрема навчальну, технологічну та переддипломну.

Самостійна робота студентів охоплює роботу з літературними джерелами, виконання індивідуальних завдань, поглиблене вивчення окремих тем, участь у наукових гуртках, проведення експериментальних досліджень, перегляд тематичних відеоматеріалів тощо.

Контрольні заходи передбачають іспити, заліки, модульний контроль, написання контрольних робіт, перевірку сформованості професійних компетентностей, вирішення кваліфікаційних завдань, а також захист курсових і дипломних проєктів. Усі ці форми організації навчання сприяють комплексному засвоєнню знань і формуванню необхідних навичок у студентів [8, с. 90-91].

Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука РДГУ пропонує різноманітні форми навчання, що забезпечують індивідуальний підхід до студентів та враховують їх творчі інтереси: аудиторні заняття, які включають лекції, практичні, лабораторні заняття, майстер-класи з використанням традиційних і сучасних матеріалів. Особливий акцент робиться на практичній діяльності, що дозволяє студентам створювати реальні

мистецькі твори. Так, 27 вересня 2023 року відбувся майстер-клас Заслуженого майстра народної творчості, викладача-практика, художника-кераміста Леоніда Гринбокого для студентів III курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» в рамках дисципліни «Робота в матеріалі (кераміка)». Заняття на тему "Керамічна писанка" поєднало теоретичні аспекти Олени Власюк та практичну демонстрацію Леоніда Гринбокого. Було проведено майстер-клас з виготовлення керамічної писанки з детальною демонстрацією усіх технологічних етапів виготовлення керамічного виробу. Здобувачі освіти завдяки такій формі заняття мають можливість розвивати спеціальні фахові компетентності [<https://tinyurl.com/2rnpk24s>].

Леонід Гринбокий, заслужений майстер народної творчості та студенти III курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Майстер-клас

18 жовтня 2023 р. для студентів 1 курсу спеціальності «Середня освіта (Образотворче мистецтво)» була проведена інтерактивна лекція у рамках вивчення дисципліни «Теорія мистецтва» (викладач – професор Руслана Шеретюк). Творчою лабораторією навчального заходу стала виставкова зала ТРЦ «Happy. Mall», а візуально-дослідницьким інструментарієм – експозиція творів сучасного мистецтва «-NOT- interested» / «-НЕ-зацікавлені» молодії плеяди талановитих рівненських митців (Ольга Полянська, Павло Бенедюк, Tanbelia, Оксана Черначук-Меньшикова, Ярослава Гузь). Художні твори, представлені на виставці «-NOT- interested» / «-НЕ-зацікавлені», репрезентували провідні риси новітнього мистецтва. Гранично тонке відчуття сьогодення відображене в актуальній тематиці авторських робіт: патріотичній, екологічній, тіла й тілесності, пандемії і самоізоляції, викликів інформаційного суспільства тощо. Водночас сучасне мистецтво характеризує відсутність естетичних і технічних обмежень у засобах художньої виразності; воно руйнує стереотипи і шаблони практик минулого в досягненні і художньому переосмисленні навколишньої дійсності. Виставка «-NOT- interested» / «-НЕ-зацікавлені» є цьому яскравим підтвердженням.

Реалізація інноваційних форм організації навчального процесу не лише поглиблює і закріплює теоретичні знання, а й розвиває уміння і навички їх практичного застосування та підвищує пізнавальну активність і професійну мотивацію студентів [<https://tinyurl.com/29tnau6r>].

*Професор
Руслана Шеретюк
та студенти 1 курсу
спеціальності «Середня
освіта (Образотворче
мистецтво)».
Інтерактивна лекція.*

Професор Руслана Шеретюк практикує таку форму проведення занять, як круглий стіл. Так, з «Методики викладання мистецьких дисциплін у ЗВО» 20 вересня 2023 р. у рамках читання для студентів-

магістрантів другого року навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» художньо-педагогічного факультету РДГУ курсу «Методика викладання мистецьких дисциплін у ЗВО» був проведений круглий стіл «Навчально-методичне забезпечення викладання мистецьких дисциплін у ЗВО». В обговоренні питання сучасних вимог до професійних умінь і навичок викладача ЗВО, зокрема його роботи з навчальною документацією, взяла участь голова навчально-методичної комісії художньо-педагогічного факультету доц. Олена Власюк, яка докладно ознайомила присутніх зі структурою і змістовим наповненням навчальної програми та навчально-методичного комплексу дисципліни. Студенти-магістранти, в свою чергу, поділилися досвідом підготовки навчально-методич-

них матеріалів під час проходження асистентської (педагогічної) практики (керівник – доц. Ярослава Вернюк).

Цікавою формою видався арт-вояж – це відвідування художніх музеїв і галерей, а також подорож визначними мистецькими пам'ятками. А ще «Арт-Вояж» – це виставка творів українського живопису другої половини ХХ – початку ХХІ ст., що експонувалися в Рівненському обласному краєзнавчому музеї.

*Руслана Шеретюк та студенти 1 курсу спеціальності
"Середня освіта (Образотворче мистецтво)". Арт-вояж.*

Саме на її базі 8 листопада 2023 р. для студентів спеціальності 014.12 «Середня освіта. Образотворче мистецтво» кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука художньо-педагогічного факультету РДГУ було проведено лабораторне заняття з навчальної дисципліни «Теорія мистецтва» (викладач –

професорка Руслана Шеретюк). Живописні полотна знаних українських митців стали дидактичним матеріалом для закріплення знань студентів з теми «Художні засоби виразності живописного твору», зокрема композиційних і технічних прийомів, що допомагають розкрити ідейний задум автора, й водночас – навчальним посібником для формування практичних вмінь описувати, аналізувати й інтерпретувати твір мистецтва [<https://tinyurl.com/5e7ttue5>].

Професор Руслана Шеретюк та студенти 1 курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Лекція-екскурсія

знання про особливості скульптури, її види, форми, призначення, матеріали, художні засоби виразності тощо. Цікавою і змістовною для першокурсників стала зустріч із

7 листопада 2022 р. для студентів 1-го курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» кафедри ОДПМ художньо-педагогічного факультету РДГУ у рамках читання навчальної дисципліни «Теорія мистецтва» (викладач – професор Шеретюк Р.М.) була проведена лекція-екскурсія. Оскільки вона була присвячена теорії та історії скульптури, саме тому її маршрут пролягав через видатні скульптурні пам'ятки м. Рівне. Студенти на практиці опановували

майстром Михайлом Яковичем Приймаком, котрий нині займається реставрацією декоративної скульптури у міському парку імені Т.Г.Шевченка. У бесіді зі студентами він акцентував на практичних аспектах відновлення художніх творів з дерева, а також технологічних особливостях цього матеріалу [<https://tinyurl.com/8u3y2xha>].

17 жовтня 2022 р. на художньо-педагогічному факультеті відбулася науково-мистецька інсталяція «Сучасне мистецтво крізь призму художніх творів на підтримку України в російсько-українській війні 2022 р.». Її учасники – студенти I курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (куратор заходу – професор Шеретюк Р.М, навчальна дисципліна «Теорія мистецтва»). Завдання навчального семінару-дослідження полягало в тому, щоб на прикладах творів сучасного мистецтва, які створені за кордоном на підтримку України, дослідити новітні явища у світовому художньому процесі, зокрема, охарактеризувати актуальну тематику мистецтва, його провідні види, а також нові вияви, форми, техніки сучасного образотворення. У цьому контексті увазі присутніх були запропоновані виступи: «Графіка» (мистецький аналіз обкладинок провідних ЗМІ з приводу війни в Україні), «Плакат» (презентація серії плакатів закордонних митців на підтримку України), «Живопис» (огляд мистецьких робіт на військову тематику, створених закордонними авторами, а також штучним інтелектом), «Іконопис» (розповідь про польського іконописця, котрий пише свої роботи на дошках з-під ящиків зі зброї з Маріуполя), «Стріт-арт» (представлення вуличних стінописів Європи та світу з виразним проукраїнським акцентом), «Перформанс» (огляд знакових світових арт-акцій, що актуалізували питання насильства у

війні), «Мистецтво як пророцтво» (повідомлення про живописні роботи, які запрограмували загибель крейсера «Москва» і руйнацію Керченського мосту) і «Мистецтво швидкого реагування» (приклади інтерпретації академічних творів живопису відповідно до реалій сьогодення) [<https://tinyurl.com/4z9uxnsw>].

Студенти I курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Науково-мистецька інсталяція (куратор заходу – професор Руслана Шеретюк)

20 жовтня 2023 р., напередодні Міжнародного дня академічної доброчесності, викладачами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука художньо-педагогічного факультету РДГУ був проведений навчально-методичний семінар «Академічна доброчесність: сутність, принципи, проблеми реалізації в контексті цивілізаційних викликів сучасності». Першим узяв слово професор Олександр Сташук, котрий розкрив присутнім зміст і сутність поняття «академічна доброчесність». Доцентка Олена Власюк фахово прокоментувала принципи і цінності академічної доброчесності. Доцентка Ярослава

Вернюк здійснила характеристику основних порушень академічної доброчесності з боку студента і викладача. Доцентка Любов Крайлюк докладно зупинилася на питанні значення академічної доброчесності у стратегічній перспективі. Старша викладачка Іванна Токар окреслила проблему дотримання академічної доброчесності як професійними митцями, так і студентами мистецьких спеціальностей. Професорка Руслана Шеретюк розкрила специфіку природи плагіату і фальсифікації в контексті культури постмодерну.

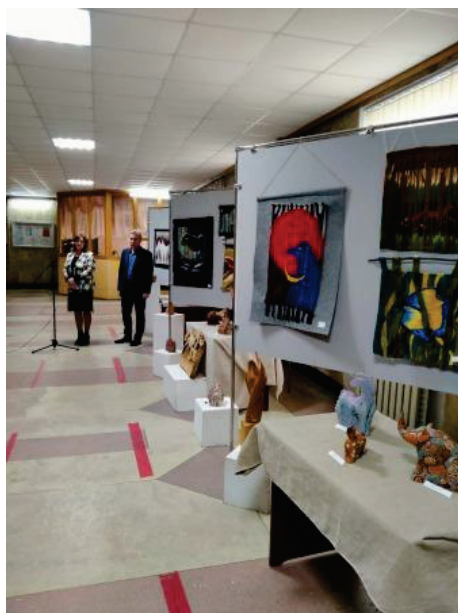
Викладачі та студенти кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука.

Навчально-методичний семінар

Участь у навчально-методичному семінарі сприяла формуванню у здобувачів вищої освіти ряду soft skills: моральних цінностей, критичного мислення, самоконтролю, проблемного вирішення професійних завдань тощо.

Наприкінці навчально-методичного семінару студентами і викладачами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука художньо-педагогічного факультету РДГУ була підписана Декларація про академічну доброчесність [<https://tinyurl.com/4s5atcv8>].

Новою формою контролю за виконанням семестрових робіт було відкриття виставки на анімалістичну тематику студентів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука, що відбулося 24.04.2024 р. в арт-просторі художньо-педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету. На виставці було представлено роботи з художньої кераміки, художнього текстилю та художнього дерева, виконаних під керівництвом професора Олександра Сташука, доцентки Олени Власюк, старших викладачів – Іванни Токар та Віри Чернієнко. Така форма звітності за семестр отримала чимало позитивних відгуків від викладачів та студентів. Виставка відображала лише частинку з усього мистецького надбання кафедри, але вона яскраво свідчила про неабиякі можливості

Відкриття виставки семестрових робіт “Лабораторіум-2024”

та творчі потенціали невеликого мистецького колективу викладачів та їх обдарованих студентів.

Формування практичних умінь відбувається не лише під час роботи у спеціалізованих лабораторіях і майстернях кафедри, а й під час практик. Здобувачі вищої освіти кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука мають можливість проходити практику на підприємствах, в май-

стернях Рівненської спілки художників, у музеях, художніх галереях, що дає змогу адаптуватися до реальних умов професійної діяльності. Студенти також беруть участь у пленерах, що організовуються в мальовничих місцевостях Рівненщини. Це сприяє розвитку спостережливості, передачі реалістичних пейзажів і формуванню навичок роботи в різних умовах.

Так, 26 червня 2023 року на березі озера Басів Кут у Рівному в парку історичної реконструкції «Оствиця» відбувся пленер для художників, організований кафедрою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва художньо-педагогічного факультету РДГУ. До участі у пленері долучилося студентство кафедри, випускники та викладачі, а також майбутні вступники.

Учасники міжнародного пленеру «Пазли спадщини»

Для пленерних замальовок було представлено три умовні локації – зарисовки натурниці, виконання натюр-морту та пейзажні мотиви «Оствиці». Для роботи учасники пленеру використовували акварельні, гуашеві, олійні фарби, кольорову пастель, графічні олівці тощо. Упродовж 2024 року студенти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» взяли участь у двох міжнародних пленерах [<https://tinyurl.com/mrazpi9b>].

3 березня 2025 року старша викладачка Ярослава Гузь та професор Олександр Сташук провели майстер-клас з олійного живопису для студентів першого курсу на пленері, організованому в межах дисципліни «Живопис».

Професор Олександр Сташук та студенти I курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Майстер-клас

Кафедра активно співпрацює з провідними культурними установами міста. Так, 11 вересня 2023 року у виставковій залі Рівненської обласної організації Національної спілки художників України відбулося відкриття персональної виставки видатного живописця Івана Сидоровича Жилки. Непересічність його мистецького доробку полягає в тому, що автор розкриває навколишню дійсність крізь призму різних жанрів – пейзажу, портрету, релігійного живопису, побутової

картини, натюрморту, а також ню. Водночас у своїй творчості Іван Жилка використовує художній інструментарій різних мистецьких стилів: бароко, романтизму, імпресіонізму та реалізму. З огляду на це, живописні полотна Івана Сидоровича Жилки слугують бездоганим дидактичним матеріалом для проведення лекцій і практичних занять з дисципліни «Теорія мистецтва» (викладач – професор Руслана Шеретюк) для студентів 1-го курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» художньо-педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету. Так реалізується принцип єдності теорії і практики в опануванні основ образотворчого мистецтва студентами-початківцями [<https://tinyurl.com/5y96tbkn>].

*Практичне заняття з дисципліни «Теорія мистецтва»
(викладач – професор Руслана Шеретюк) для студентів 1-го курсу
спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»*

Нині в умовах дистанційного та змішаного навчання викладачі художньо- педагогічного факультету РДГУ практикують різні форми освітньої комунікації. У зв'язку з сучасними викликами кафедра впроваджує дистанційні форми навчання. Використовуються платформи Google-Meet, Zoom, Teams, що забезпечує доступ до освітніх матеріалів та можливість комунікації з викладачами незалежно від місцезнаходження студентів. Однак для студентів мистецьких спеціальностей, зокрема, спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» пріоритетним все ж виступає «живе», повноцінне педагогічне спілкування, яке передбачає інтерактивні лекції, роботу в майстернях, а також безпосередню участь студентів у підготовці і проведенні мистецьких акцій. 26 вересня 2022 р. у рамках

*Лекція з історії та теорії живопису
(викладач – професор Р.М. Шеретюк)*

навчальної дисципліни «Теорія мистецтва» для студентів 1 курсу кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ була проведена лекція з історії та теорії живопису (викладач – професор Р.М. Шеретюк). Вона проходила на базі виставкової зали Рівненської обласної організації Національної спілки художників України. Експоновані на ній полотна відомого рівненського художника Анатолія Іваненка уможливили

обговорення присутніми не лише теоретичних питань, але й практичних аспектів мистецтва живопису. Навчальне заняття у такому форматі – один із прикладів реалізації викладачами кафедри сучасних дидактичних технологій [<https://tinyurl.com/246xp8x5>].

Отже, освітній процес на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету спрямований на формування творчої особистості, здатної адаптуватися до сучасних викликів у сфері мистецтва. Оптимальний вибір методів і форм організації освітньої діяльності є необхідною умовою для підготовки конкурентоспроможних спеціалістів у сфері образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Висновок. Сучасні методи та форми організації освітнього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету забезпечують високу якість підготовки фахівців у галузі мистецтва. Використання інноваційних методів (арт-вояж, круглий стіл, науково-мистецькі інсталяції, лекції-екскурсії, -візуалізації, -демонстрації) та практичної орієнтації сприяє формуванню компетентних і креативних спеціалістів, які здатні реалізувати себе в умовах сучасного ринку праці.

Список використаних джерел

1. Ванівська О., Преснер Р. Проектна технологія в системі компетентнісної освіти // Молодь і ринок. – №1 (108), 2014. – С. 62-65.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с. – С.123.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004. – С. 38.

4. Кочубей А.В. Інноваційні методи викладання гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Випуск 7 (50), 2013. – С. 83.
5. Максимович З., Варениця Л., Білик М. Проектна технологія (теорія, досвід). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.literacy.com.ua/fizika/284-proektna-tekhnohohia-teoriia-dosvid.html>
6. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник. – К.: А.П.Н. України, 2002. – 136 с.
7. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник / С.О. Сисоева. – К.: Міленіум, 2006. – 344 с. – С. 99.
8. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 528 с.

Наукове видання

Авторський колектив:

Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С., Власюк О.П., Ганжа М.В.,
Гузь Я.В., Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л., Сташук О.А.,
Токар І.В., Чернієнко В.А., Шеретюк Р.М.

**ПРОФЕСІЙНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА РІВНЕНЩИНИ:
персоналії, технології, виклики сьогодення**

Монографія

Матеріали подано в авторській редакції

Технічний редактор
Віталій Власюк

Підписано до друку 05.05.2025 р. Формат 60х84 1/16.

Папір офсетний. Гарнітура «PT Serif». Друк цифр.

Ум. друк. арк. 13,72. Наклад 100 пр. Зам. 30.

Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;

e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи
ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».